

ATS 12: 1 NATURSKILDRINGARNA I DEN NORRÖNA DIKTNINGEN. 13

bo der, hvarest allt var betäckt med skog ända in till boningshusen och man ingenstädes kunde se färdemän, om de ock ämnade sig till gården¹. Spelade natursinnet någon roll vid valet af en högländ boning, har det sannolikt varit utsigten öfver dalen och sluttningarna, som varit bestämmande.

Hvad Geijer yttrar i sin afhandling om den nordiska folkvisan rörande Nordbons förhållande till naturen i allmänhet, gäller särskildt de vilda, sublima, förkrossande scenerierna, som tyckas hota med en plötslig förstörelse: »Menniskan har ej fått hvila vid naturens sköt med barnslig tillförsigt och njutning, såsom vid sin moders bröst. Derföre ställer hon sig mot den såsom makt emot makt, ja, rättare sagdt, såsom ande emot ande»². Så har äfven den nordiska sagan befolkat de hemlighetsfulla bergen med gudars och människors fiender, jättarne, eller, som de ej så sällan i den norröna skaldepoesien benämnas, bergsgudarne. I dem hade mythen en gång personliggjort de förhärjande naturkrafter, som uppenbarade sig i den klippiga ödemarken. Såväl i den äldre diktningen, hvilken talar om jättemör, som begåfvo sig till berget³, om 'gygens' klippstödda gårdar⁴, som ock i den senare sagan framträder tydligt, att jätten tänktes vara klippans inbyggare⁵. För att anföra exempel från sagan, benämnas i Grims saga Loðenkinna⁶ en jättemö Hrímnis dotter från *Háfjall* och i Orvar Odds saga talas det om hexor, som ropade ur fjällen⁷.

¹ *Hví hann vildi þar heldr land eiga, er allt var skógi vaxit a húsum heim ok mátti hvergi sjá mannaferðir, þótt at gardi færi.*

² Geijer, *Samlade Skrifter* 3, s. 361.

³ *Er til bjargs gengu*, *Harbarðsljóð* 23.

⁴ *Grjóti studdir garðar*, *Helreið Brynhildar* 1.

⁵ *Heiðrekr*, *Þórdrápa* 17.

⁶ *Fornaldarsögur Norðrlanda* 2, s. 145.

⁷ *Er mik úr fjöllum flogð kólludu*, *ibid.* s. 186.